

Austrálie a Nový Zéland

Návštěva České školy ve Wellingtonu na Novém Zélandu

Michaela Svojšová

Po několika týdnech nejistoty způsobených živelními pohromami, jež postihly Nový Zéland začátkem února, se mi na jeho konci podařilo odcestovat na návštěvu České školy ve Wellingtonu. Spolu s místními českými rodinami jsem zde strávila velmi zajímavý a podnětný měsíc. Dvě z nich se o mě velice obětavě staraly po celou dobu mého pobytu. Nevadilo jim ani, že letadlo dosedne na letištní plochu těsně po půlnoci a ochotně mě vyzvedly před příletovou halou.

Město mě přivítalo dosti odtazitě. Vítr se podobal spíše vichřici a k tomu celý den s malými přestávkami hustě pršelo. Hned první den jsem pochopila, že ani ten nejodolnější deštník neobstojí v místním nečas a poohlédla jsem se po vhodné pláštěnce. Přesto jsem si malebné město v kopcích s jeho proslulými kavárnami a nákupní třídou zvanou *Kuba Street* hned od počátku oblíbila.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o historicky první návštěvu vyslaného učitele k místní krajské komunitě, byla jsem velice zvědavá, jak se bude můj pobyt vyvíjet. Bydlela jsem střídavě u dvou rodin, u každé vždy zhruba polovinu týdne. Pravda, neustále přejíždění s kufrem plným oblečení a knih sem a tam nebylo právě nejpohodlnější, ale vždy se našla gentlemanská ruka ochotná s objemným zavazadlem pomoci.

Přes týden jsem tedy učila u hostitelské rodiny a ostatní zájemci z řad studentů české školy, respektive jejich rodiče, si mě jezdili dle možností vyzvedávat do mého provizorního bydliště, abych se mohla přesunout na výuku k jejich dětem. Jedna z rodin mi poskytla k bydlení hned celý karavan, který se tak zhruba na dva týdny stal mým útočištěm. V pátek pak probíhala výuka ve školce, kterou si česká komunita dlouhodobě pronajímá za účelem vzdělávacích a společenských aktivit.

Janu Šolc, která Českou školu ve Wellingtonu vede, jsem do té doby znala pouze z krátkých vystoupení na společných on-line setkáních. Nicméně její vřelý příspěvek ohledně školy, kterou před pár lety spoluzakládala, a fungování místní komunity, jež přednesla na loňské konferenci v Brisbane, mě velice zaujal. Rozhodla jsem se proto oslovit ji s nabídkou „hostování“ a ona ochotně souhlasila.

Jistou představu ohledně výuky v místní školičce jsem tedy měla, ale výsledek v mnohém předčil má očekávání. Do areálu školky Aro Valley Preschool každý druhý pátek v měsíci přijíždí rodiče z celého města, aby si společně s dětmi zazpívali, zatančili, povečeřeli a pohráli si. Nevelké prostory poblíž centra, které ovšem poskytují veškeré nezbytné zázemí, si škola pronajímá.

Místní spolek českých nadšenců disponuje hned dvěma učiteli hudby, kteří každý páteční podvečer zahajují setkání dětí a rodičů kouzelným hudebním rituálem. V kruhu se zpívá uvítací píseň, dále je na řadě vtipně pojaté představování všech přítomných, protože o nově příchozí tu nemají nouzi. Následuje blok těch nejznámějších dětských písniček, na které si dokážete vzpomenout, zakončený

srdcovkou *Jožin z bažin*. Poté se děti rozejdou do různých koutů školky se svými učiteli.

„Maloušci“, jak tu důvěrně nazývají nejmenší děti, doprovází jejich rodiče, takže není výjimkou, že se na malém prostoru najednou mačká kolem dvanácti předškolních dětí i se svým dospělým doprovodem. Nejmladším účastníkům není ještě ani rok. Situace by se mohla zdát kritická, nebýt zkušeného pedagoga, vynikajícího hudebníka a báječného táty Jonáše, který nejmladší dětičky vede. A to především k hudbě, poslechu a tanci.

Na jedné hodině je běžně k vidění, slyšení a vyzkoušení hned několik hudebních nástrojů. Měla jsem tu čest, že jsem setkání mohla navštívit osobně a děly se tu věci vsutku nevidané. Všichni bez výjimky si vyzkoušeli hru na kytaru, fujaru, bubínky, nebo například na indický sitar. Nástrojů bylo pro všechny dost, stejně jako nápadů a nadšení. Nechyběl zpěv ani tanečky.

Druhou neméně schopnou hudebnicí v pedagogickém sboru je klavíristka a kytaristka Kačka T. Káťa doprovází děti na kytaru, a navíc krásně zpívá. Někdy se také moc hezky směje na celé kolo, to když ji některé nezbedné děcko vyvede z rovnováhy svým neskrývaným nadšením z hudební produkce.

Katka také učí prostřední věkovou skupinu, tedy mladší školní děti (7–10 let). Nemá to vůbec lehké, protože se jí zde sešli žáci s různou jazykovou úrovní, nicméně radí si s nimi skvěle. Hodiny má vždy detailně promyšlené a snaží se do výuky zařadit vše nezbytné pro komplexní rozvoj jazykových dovedností dětí.

Skupinu nejpokročilejších žáků (11–13 let) vede Ola. Jednak má velké štěstí na poslušné a bystré děti, jednak je prostě vidět, že ji učení baví, a tudíž to dělá skvěle. Studenti se pod jejím vedením propracovaly k plynulému slovnímu projevu. S jistými pochopitelnými rezervami zvládají naplňovat osnovy českého jazyka pro dané věkové kategorie. Navíc musím uznat, že Olinčiny doprovodné aktivity týkající se českých reálií jsou vážně zábavné a s chutí se do nich zapojí i přítomní dospělí.

Po práci legraci tady tak úplně neplatí, protože humor je přítomný od začátku až do konce ve všem, co čeští rodiče ve školce podnikají. Takže po práci přichází „papáníčko“, a ne tak ledajaké. Stejně jako vše ostatní i jídlo se tu totiž připravuje s velkou láskou a nadšením. Místní sdružení dětí a rodičů je natolik charismatické, že přilákalo i bezdětné přátele z řad českých krajanů, kteří tu ochotně vaří pro ostatní.

Barča s Michalem se tak co čtrnáct dní setkávají v maličkaté kuchyňce, jež je součástí učební místnosti, a připravují oblíbenou dětskou specialitu boloňské špagety. Kdo jejich pokrm ochutnal, musí uznat, že kuchaře tu mají stejně skvělé jako ostatní personál.

Po večeri si po sobě dle svých možností všichni strávníci uklidí použité nádobí a jde se dovádět na hřiště. Starší generace ještě uvede kuchyni i třídu do původního stavu, pár minut přátelských rozhovorů a je čas rozloučit se před vstupní branou. Na viděnou opět za 14 dní!

Česká škola ve Wellingtonu naplňuje mou představu o komunitní škole. Místní členové jsou opravdoví nadšenci, kteří neváhají jeden druhému podat pomocnou

ruku, kdykoli je to třeba. Na kulturních a společenských akcích se podílejí celé rodiny včetně přátel a podle pořázených fotografií mají skutečně vysokou návštěvnost.

Chtěla bych tímto poděkovat všem, kteří se o mě po dobu mého pobytu na Novém Zélandu starali, poskytli mi přístřeší, ukázali krásy hlavního města a blízkého okolí. Srdečnost a otevřenost místních Čechů a Slováků je opravdu odzbrojující, úsměv a nadšení nakažlivé. Janě Šolc patří velké uznání za veškerý čas, který komunitě věnuje a způsob, jakým ji tmelí dohromady.

USA, Chicago

Výjezd za krajanskou komunitou do Minnesoty

Kristýna Horáčková

Již v září navázala škola T. G. Masaryka v Chicagu spolupráci s Czech and Slovak Sokol Minnesota. Místní komunita zaznamenala zvýšený počet zájemců o výuku češtiny, zároveň se ale potýkala s nedostatkem učitelů. Rozšířili jsme proto naši nabídku online kurzů, které se těší velké oblibě mezi studenty z celých Spojených států a do kterých se brzy přihlásilo i 10 studentů právě z Minnesoty. S úspěšnou spoluprací na dálku přišla záhy i pozvánka k osobní návštěvě, kterou jsem velice ráda přijala a v polovině března jsem se vypravila do Minneapolis a St Paul.

V Chicagu se pomalu ale jistě o slovo začalo hlásit jaro, počasí v Minnesotě bylo ale stále ryze zimní. Některé dny dosahovala teplota i minus 22°C, většinu programu jsem proto strávila uvnitř. I tak se jednalo o příjemné a nabitě 4 dny. Zúčastnila jsem se několika velice milých setkání se studenty a členy Sokola Minnesota – bylo skvělé potkat se na živo s lidmi, se kterými jsme se doposud vídali pouze online. Sobota proběhla tradičně ve školním duchu – systém víkendové dopolední výuky je zavedený v mnoha českých školách v USA. V budově Sokola v St Paul, kde působí Česká a slovenská škola Twin Cities, jsem se seznámila s dalšími učitelkami češtiny a slovenštiny a nahlédla jsem i do výuky folklorních tanců. Odpoledne jsem pro

učitele vedla dvouhodinový workshop na téma „Aktivity ve výuce“. Workshopu se účastnilo 7 pedagogů s různým jazykovým pozadím, byl proto veden v angličtině.

Těší mě, že se díky online výuce daří nabízet kurzy češtiny i pro studenty mimo Chicago a velice si vážím pohostinnosti krajaňské komunity v Minnesotě.

Coffee and kolache“ - setkání se studenty a s honorární konzulkou Marit Lee Kucera

Komunitní divadlo „Theater in the Round“, zleva: Cinnamon Whaley (prezidentka Czech and Slovak Sokol Minnesota), Sally Lieberman (koordinátorka vzdělávacího programu), Kristýna Horáčková, Pat Slaber (dříve členka představenstva Sokolu, dnes dobrovolnice)

Rumunsko, Svatá Helena, Gernik

Březen v českých vesnicích v Rumunsku

Klára Jíchová

Máme radost, že se již oba naši noví stážisté programu Erasmus+ s velkou vervou pustili do práce. Anežka Libáňská se na Gerniku věnuje doučování češtiny, angličtiny, logopedii, hře na flétnu, pohybovým aktivitám a pravidelné úterní dopolední výuce prvního stupně. Společně jsme k překladu, respektive k sazbě připravili naučnou stezku Svatá Helena a knihu Dvě století Svaté Heleny. Anežka se osvědčila jako svěží a nemilosrdná korektorka...

Radim Schottl se na Svaté Heleně věnuje doučování češtiny i matematiky, logopedii, výuce angličtiny a hudebních nástrojů, dále výtvarnému kroužku, sportovním aktivitám a filmovému klubu.

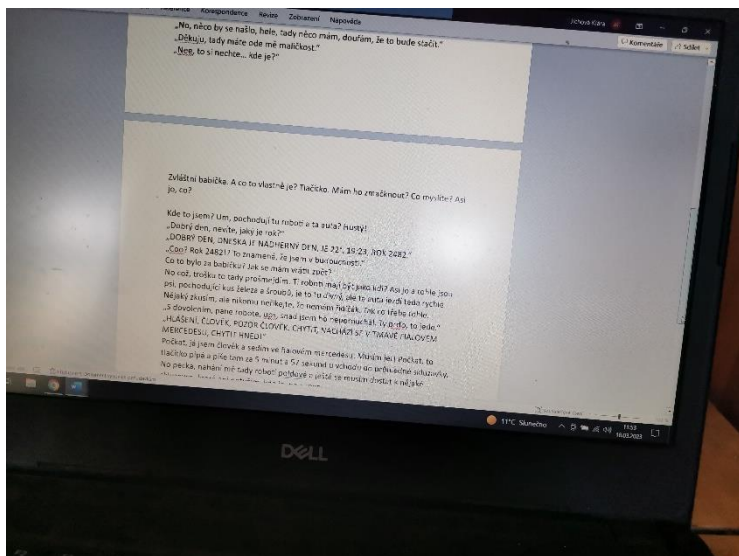
Na začátku měsíce jsme se s gernickými dětmi v rámci týdne „Škola jinak“ vydali mrazivou krajinou do lokality U Petra, abychom obhlédli naše letní tábořiště, prozkoumali jeskyni a pocvičili se v přeskakování potoka i šplhání po stráních.

12. 3. jsme všechny krajské pátáky, šestáky, sedmáky i osmáky uvítali na župním kole Olympiády z mateřského jazyka pořádané rumunským ministerstvem školství. My čeští učitelé jsme připravovali a opravovali testy pro jednotlivé ročníky, předem jsme sestavili také cvičné verze, které mohli kolegové použít ve výuce. S výherci župního kola se v dubnu vydáme na kolo státní do Caran Sebes.

Do literární soutěže „Čapkoviny“ pořádané pražskou SŠ Náhorní, jsme poslali několik povídek helenských dětí.

Pustili jsme se do přípravy nového čísla časopisu Český Banát. Kromě státního kola olympiády připravujeme rovněž Soutěž z češtiny, která pro krajské děti a mládež z 2.–12. třídy proběhne v dubnu; my i další kolegové můžeme s dětmi trénovat podle cvičných verzí testů. A podobně jako loňský i předloňský březen, s dětmi a mládeží jsme vybrali repertoár a začali trénovat folklorní pásmo na letní festivaly.

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice, Česko Selo

Březen v Srbsku

Stanislav Havel

Velikonoční koncerty občůzky

V měsíci březnu mívají čeští krajané v Srbsku mnoho práce na poli. Ale poté si rádi najdou čas na Velikonoční koncert v Bele Crkvi a Vršci nebo zajdou do kruščického kostela na českou bohoslužbu.

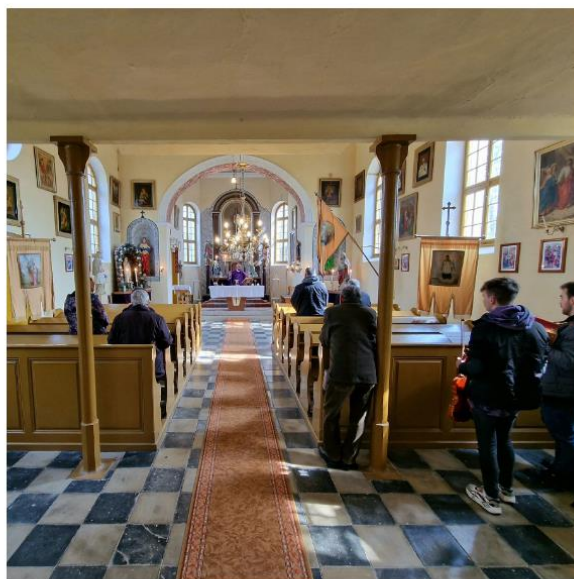
První jarní koncert organizovala Česká beseda Vršac v městském muzeu. Nechybělo zastoupení i českých hudebníků. Druhý koncert připravilo hudební uskupení Bella Musica. Proběhl v kostele svaté Anny v Bele Crkvě.

Pro české krajany v Srbsku patří Velikonoce mezi největší svátky v roce. Většina z nich v tuto dobu zavítá do kostela na bohoslužbu. Chlapci chodí s řehačkami po vesnici od Zeleného čtvrtka po Bílou sobotu a ohlašují Velikonoční příběh.

Český farář v srbském Banátu

Kostel svatého Jana Nepomuckého v Českém Sele a kostely svatého Václava v Gáji a Kruščici jsou prakticky již jedinými místy v srbském Banátu, kde je český jazyk na prvním místě. Letos v době předvelikonoční mezi české krajany do Kruščice již podruhé zavítal farář Lukasz Karpinski se svými ministranty. V kruščickém kostele sloužil čtyři dny mše svaté a k tomu se zapojil do místního komunitního života.

Nová mapa českých spolků a besed v Srbsku

Autorka: Alena Havlová

Chorvatsko, Daruvar

Březen v Chorvatsku

Bohdana Pěva Šolcová

Kurz českého jazyka pro dospělé v ČB Rijeka

V České besedě Rijeka se scházíme s dospělými studenty **v kurzu českého jazyka**, a to již šestým školním rokem. Jelikož je součástí kurzu seznamování s realitami České republiky, věnovali jsme se tématu **Velikonoce**. Všímalí jsme si rozdílu slavení Velikonoc v Chorvatsku a v Česku a doplnili si slovní zásobu spojenou s tímto tématem. Při té příležitosti jsme si zopakovali použití a způsob tvoření sloves dokonavých a nedokonavých.

20. výročí založení divadelní skupiny Lucerna při České obci Bjelovar

V České obci Bjelovar se oslavovalo **20. výročí založení divadelní skupiny Lucerna**, jejímž jasným světlem je **Zdenko Trnka**, krajský dramatik a režisér, autor řady her věnující se tematice českého venkova.

Divadelní skupina ČB Dolní Střežany v Bjelovaru

Zdenko Trnka s učitelkou vyslanou z ČR

Česká obec Bjelovar vybudovala ve sklepních prostorech svého Českého domu malé divadélko, kde se v rámci oslav představilo svými krátkými hrami několik divadelních skupin z Českých besed. Česká beseda Hrubečné Pole tu měla premiéru hry Pivní lázně.

Výtvarná soutěž Krysáci

Česká mateřská škola Ferda Mravenec Daruvar

1. místo v kategorii MŠ

V tomto měsíci jsem vyhlásila výsledky **výtvarné soutěže Krysáci** v kategorii Mateřské školy. První dvě místa získaly děti v České mateřské škole Ferda Mravenec v Daruvaru a na třetím místě se umístilo děvčátko z České mateřské školy v Končenicích. V soutěžní porotě se sešly čtyři učitelky výtvarné výchovy.

ČMŠ Končevice

ČMŠ Ferda Mravenec Dauvar

Velikonoce 2023

Letos jsem s velkým předstihem zahájila **velikonoční dílny** v českých a chorvatských základních a mateřských školách a v Českých besedách.

České a chorvatské základní školy

Po vyprávění o Velikonocích v Chorvatsku, Česku a v jiných zemích jsme se přesunuli k praktické ukázce **použití pomlázky** a vysvětlení, proč čeští muži a chlapci pomlázkou šlehají ženy. Jde o zvyk, který se v českých domácnostech v Chorvatsku udržuje již zřídka, a tak většina dětí tento obyčej nezná. Následoval velikonoční kvíz a po něm zlatý hřeb dílny, a to **pletení pomlázek**, na nějž se děti a dospělí velmi těšili.

Také letos jsme s manželem prochodili a projezdili široké okolí, abychom našli košíkářské vrby. Některá naleziště z minulých let zanikla, a tak jsme museli najít místa jiná.

V **České besedě Daruvarský Brestov** jsme uspořádali odpolední dílnu pro děti z **ČB Daruvarský Brestov** a **ČB Velké a Malé Zdice**. Sešlo se třicet dětí, kterým jsme s manželem předvedli ukázkou pletení pomlázky a poté jim pomáhali plést. Byli

jsme velmi rádi, že nám s pletením pomáhal **pan Viktor z Končenic**. Pro děti je velmi cenné vidět, že někdo z české menšiny také umí plést pomláзки a že tu stále tato velikonoční tradice existuje, i když je trochu pozapomenutá. Budoucnost ukáže, jestli některé z dětí, které prošlo velikonoční dílnou, tuto tradici „opráší“ a ponese ji dál.

Také **v chorvatské škole v Lipovlanech** (výuka českého jazyka v modelu C) proběhla velikonoční dílna za účasti představitelů **Československé besedy Lipovlany**. Paní předsedkyně a její spolupracovníci se dílny zúčastnili a pomlázku si také upletli.

Další Českou besedou, která se účastnila velikonoční dílny, byla **ČB Viroviticko-podravského kraje**. Dílna proběhla v nové besední místnosti, kterou krajanům k užívání poskytlo město Virovitice.

Součástí velikonočních dílen byla **ochutnávka beránka**, kterého jsem letos napekla rekordní počet.

Divadelní přehlídka v Lipovci

Kolébku českého divadla v Chorvatsku se stala před více než sto třiceti lety česká vesnice **Lipovec** (Ljudevit Selo). Je tedy nabíledni, že se tu každoročně koná přehlídka českých amatérských divadelních skupin, kterých letos na dvoudenní přehlídce ve dnech **24. – 25. 3. 2023** vystoupilo **dvanáct**.

Divadelní skupina ČB Viroviticko-podravského kraje na divadelní přehlídce v Lipovci

Na přehlídce převládl, ostatně jako každý rok, žánr komedie v malých jevištních formách. Přehlídce se účastnila teatroložka z Chorvatského sněmu kultury, která je pro české amatérské divadlo v Chorvatsku klíčem pro účast na celostátní přehlídce amatérských divadelních souborů. Po přehlídce zhodnotila všechny účinkující skupiny a popřála všem mnoho radosti z divadelní tvorby. Krajanští divadelníci nyní velmi netrpělivě očekávají, kterou skupinu teatroložka doporučí na celostátní přehlídku amatérských divadel.